

Overfor de Huse, paa hvilke ingen saadanne Forpligtelser som de ovenfor skildrede hviler, har Ejeren været mere frit stillet; forinden Loven af 30. Juni 1919 kunde han lægge disse Huse sammen og inddrage dem, om han vilde. Da man nu for disse Huses Vedkommende ikke kunde forlange, at Ejeren skulde sælge dem til de daværende Brugere, gennemførte man 3 Bestemmelser til Beskyttelse for Brugerne. For det første vilde man sikre dem et længere Brugsforhold; derfor blev der indført den Bestemmelse, at saadanne Huse kun maatte gives til Brug i Livsfæste eller til Forpagtning i mindst 8 Aar, idet man fandt, at ingen kunde være tjent med at anskaffe Besætninger o. s. v. til et saadant Landbrugshus og saa maaske blive udsat for med $\frac{1}{2}$ Aars Opsigelse at staa med sin Besætning paa Gaden. Man vilde værne Brugeren mod dette og sikre ham et længere Brugsforhold, saa han kunde komme til at nyde Frugten af det Arbejde, som han havde nedlagt i sin Bedrift. Endvidere indførte man Bestemmelser om, at hvor Brugeren havde foretaget Forbedringer, det være sig paa Grunden eller paa Bygningerne, havde han Krav paa Erstatning for disse Forbedringer, han havde udført, hvis han blev opsagt, og Opsigelsen kunde kun ske med 1. Aars Varsel til en 1. April. For at disse Mennesker ikke skulde blive udbyttet gennem en for høj Afgift, blev endelig den Bestemmelse indført, at for saa vidt Lejeren og Ejeren ikke kunde enes om Afgiftens Størrelse, skulde den fastsættes af de dertil nedsatte Kommissioner for de forskellige Landsdele, og deres Magt var begrænset derhen, at de ikke kunde sætte Afgiftens Størrelse højere end til 4 pCt. af Ejendomsskyldværdien.

Det er altsaa den Ordning, som vi i Øjeblikket har. Dernæst har vi nu ved Loven af 21. April 1921 defineret, hvad man forstaaer ved Tjenestehuse, en ny Kategori af Huse, som ikke er nævnt i det foreliggende Lovforslag.

Nu foreslaar de ærede Medlemmer, som har stillet dette Forslag, med Hensyn til de Tiendegaarde, som jeg begyndte at tale om, og de Huse, som ikke falder ind under Fæsteloven og altsaa ikke blev solgt, at for saa vidt som de er bortfæstet, skal ogsaa Fæsternes Arvinger have Ret til at faa dem i Fæste for Livstid, og for saa vidt de maatte være forpagtet ud eller lejet ud, skal Brugeren have Ret til at kræve denne Brugsform forlænget, og hvis han ikke selv vil benytte sig deraf, skal han kunne kræve denne Ret overført paa en

af sine Arvinger. Og jeg forstaaer Forslaget saaledes, at det kan være ved i Evighed, om man vil; for saa vidt noget kan være evigt, kan man altsaa blive ved at bevare denne Ret. Det tror jeg nu vilde være at gaa for vidt at sikre dem en saadan Brugsret over en Ejendom; jeg tror ikke, man vil være i Stand til at gøre dette. Der er altsaa den Forskel, hvis man skal udtrykke sig kort, at medens den nuværende Lovgivning sætter Bestemmelser for, hvorledes Stedet kan bruges, lægger Forslagsstillerne Vægt paa, at de nuværende Brugere skal bevare deres Brugsret for sig selv og deres Efterkommere mod en Afgift, som, hvis man ikke kan enes om den ved Aftale, skal fastsættes af en Kommission. Som jeg sagde før, tror jeg, dette vil være at gaa for vidt; thi det vil med andre Ord sige, at man for Tid og Evighed har baandlagt disse Ejendomme, for saa vidt Lejerne vil benytte sig af denne Ret. Jeg vil ogsaa tro efter den Udtalelse, der faldt fra den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (J. P. Jensen), at han ikke følte sig ganske sikker paa, om ikke Lovforslaget gik for vidt.

Jeg kunde tænke mig, at der ved nøjere Overvejelse af dette Forslag kunde findes andre Former, som man muligvis kunde enes om, idet der i Virkeligheden er to Klasser Ejendomme, som den nuværende Lovgivning slet ikke berører. Det er for det første Tiendegaardene. Vel er der indført den Bestemmelse om Tiendegaardene, at de, der i Øjeblikket er ude i selvstændigt Brug, skal vedblive at være det; de kan ikke lægges sammen. Men der er ingen Regel for, hvordan disse Ejendomme kan gives i Brug. Det samme gælder Huse paa mellem 1 og 2 Tønder Hartkorn. Nu er Forholdet saadan, at man ellers i almindeligt Lovsprog regner det som Gaarde fra 1 Tønde Hartkorn opefter, men i Fæsteloven regner man kun Ejendomme paa mindst 2 Tdr. Hartkorn for Gaarde, og da man kun regner Ejendomme paa indtil 1 Td. Hartkorn for Huse, fremkommer der en Del Brug — vistnok ikke saa ganske faa — paa fra 1 til 2 Tdr. Hartkorn, hvorom der ikke er Regler for, hvordan de kan gives i Brug. Det fortjener alvorlig Overvejelse, hvorvidt man kunde blive enig om Bestemmelser, hvorved der blev mere Stabilitet i Brugsforholdet disse Ejendomme vedrørende. Det højeste, jeg kunde tænke mig at kunne gaa med til, er, at de her nævnte Huse blev givet i Brug for Livstid. Muligheden deraf kunde i hvert Fald overvejes. Derimod tror jeg ikke, at man kan drage Huse med under $\frac{1}{2}$ ha Land ind under denne Bestemmelse. Thi jeg maa